

Neretva u nacionalnom parku?

08 March 2005

U februaru je postala pravosnažna Odluka o utvrđivanju Igmana, Bjelašnice, Treskavice i kanjona Rakitnice (Visočica) područjem od posebnog značaja za Federaciju Bosne i Hercegovine. Ovu odluku su donijeli u januaru Predstavnički dom i Dom naroda FBiH, a u cilju zaštite navedenog područja kao prethodnu aktivnost u cilju proglašenja nacionalnog parka.

Odluka je donesena u cilju očuvanja bioloških, pejzažnih i geomorfoloških vrijednosti nevedenog područja. Budući nacionalni park pokriva površinu od oko 1200 km² od čega je na prostoru FBiH 900 km², a na prostoru Republike Srpske 300 km². Područje se nalazi na dijelovima općina u FBiH: Ilidža, Hadžići, Trnovo (kanton Sarajevo), Konjic i Kalinovik (HN kanton) i u RS na dijelovima na dijelovima općina Trnovo, Kalinovik i Foča-Srbijne. Ovom odlukom poduzimaju se planske pretpostavke utvrđene Prostornim planom BiH za period 1981. do 2000. godine kojima je predviđeno da se dijelovi planina Igman, Bjelašnica i Treskavica i kanjon rijeke Rakitnice zaštite stepenom zaštite nacionalnog parka kada se za to steknu odgovarajući uslovi. Odlukom su određene granice posebnog područja koje kreću od osnove padine Igmana jugozapadno - južno od Hrasnice i Vojkovića, pa zatim putem E762 (18 u RS) duž rijeke Željeznice (izuzimajući kamenolom u Krupcu) južno - jugoistočno do golog umskog puta u blizini Miljevine; a onda zapadno duž puta do Kalinovika, tvrdim putem do Obalja sve do presjeka puta sa rijekom Neretvom, nastavlja rijekom Neretvom zapadno do sela Glavatićevo, a onda ide sjeverozapadno duž puta do Konjica i zatim željezničkom prugom i putem prema sarajevu i oko osnovice Igmana do Hrasnice.

Posebno je zanimljiva južna granica na potezu od Glavatićevo do Konjica. Ona se daje u dvije varijante. Prva, osnovna varijanta ide regionalnim putem Kalinovik - Konjic odnosno od Glavatićevo, Boračkog jezera, Boraka, Bijele do Konjica. Pošto taj put ide bliže ili dalje lijevom obalom Neretve onda se taj dio Neretve (cca 25 km toka) nalazi u području planiranog nacionalnog parka. Na osnovu toga bi taj dio toka Neretve bio u istom stepenu zaštite kao i cijelo područje. Zanimljivo je da se isključivo u ovom dijelu granice budućeg nacionalnog parka u odluci nudi i alternativa: granica od Glavatićevo do Konjica granica ide tokom Neretve. Zašto je isključivo i samo na ovom dijelu granice data alternativa može se naslutiti. Pretpostavljamo da je ta ostavljena mogućnost alternativne granice data pod pritiskom energetskog lobija kako bi se u novom prostornom planu FBiH koji je upravo u toku izrade ostavila mogućnost za izgradnju hidroelektrane. Zato je potrebno zalagati se za osnovnu varijantu sa prelaskom granice na lijevu obalu posebno uvažavajući činjenicu da su aktivnosti na formiranju drugog nacionalnog parka Prenj, Ćvrsnica i Ćabulja praktično tek u idejama. Prema tome južne granice budućeg nacionalnog parka od Obalja do Konjica suštinski su određene odrednicama zaštite gornjeg toka Neretve od izgradnje hidroelektrana i formiranja vjetrovnih akumulacija. Uostalom, da su naše sumnje u južne granice opravdane može se zaključiti iz 4. poglavlja pomenute odluke koje glasi:

Konačne granice područja posebnih obilježja utvrditi će se nakon provedenih istraživanja i usklađivanja interesa sadašnjih i potencijalnih korisnika područja, prostornim planom tog područja... Do donošenja prostornog plana područja posebnih obilježja a najduže u trajanju od dvije godine od stupanja na snagu ove odluke na području ograničenom granicama iz ove odluke svi projekti i aktivnosti koje se namjeravaju realizirati u prostoru moraju proći procjenu uticaja na okoliš od Federalnog ministarstva prostornog uređenja i okoliša.

Iz odluke se ne može zaključiti da li ta obaveza važi i za alternativno rješenje granice. .